

Sygn. akt VII U 1331/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Kozłowska-Czabańska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 r. w Warszawie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 1 lipca 2016r., znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. decyzją z dnia 1 lipca 2016 roku, znak: (...) odmówił J. B. przyznania prawa do emerytury pomostowej w trybie art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, nie osiągnął wieku 60 lat oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy. (decyzja z dnia 1 lipca 2016 roku, k. 41 a.e.)

Ubezpieczony J. B. w dniu 17 sierpnia 2016 roku odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 1 lipca 2016 roku i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej, ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji w części i orzeczenie, iż ubezpieczony po 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych oraz osiągnął wiek 60 lat. (odwołanie z dnia 17 sierpnia 2016 roku, k.2-10 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 sierpnia 2016 roku wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że odwołujący wymagany wiek 60 lat osiągnął dopiero 18 lipca 2016 roku, co więcej po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Organ rentowy

wskazał także, iż odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy. (odpowiedź na odwołanie z dnia 23 sierpnia 2016 roku, k. 11 – 11v a.s.).

Do zamknięcia rozprawy w dniu 17 stycznia 2017 roku strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska. (protokół rozprawy z dnia 17 stycznia 2017 roku, k. 35 - 37 a.s.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. B. w dniu 22 czerwca 2016 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej (wniosek o emeryturę pomostową, k.1 - 9 tom a.e.). Do wniosku dołączył informację o okresach składkowych i nieskładkowych (informacja o okresach składkowych i nieskładkowych, k. 15 – 21 a.e.).

W oparciu o złożoną dokumentację organ rentowy przeprowadził postępowanie administracyjne, a następnie w dniu 1 lipca 2016 roku wydał decyzję, znak: (...), którą odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że odmówił przyznania emerytury pomostowej w trybie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ po dniu 31 grudnia 2008 roku odwołujący nie wykonywał prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, nie osiągnął wieku 60 lat oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Ogólny staż pracy odwołującego organ rentowy określił na 39 lat, 7 miesięcy i 17 dni. Staż pracy w warunkach szczególnych organ rentowy określił na 30 lat, 2 miesiące i 21 dni. Do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach został przyjęty okres od 14 września 1976 roku do 31 grudnia 2008 roku. (decyzja organu rentowego z dnia 1 lipca 2016, k. 41 a.e.)

Ubezpieczony odwołał się od decyzji z dnia 1 lipca 2016 roku inicjując niniejsze postępowanie sądowe. (odwołanie z dnia 17 sierpnia 2016 roku, k.2-10 a.s.)

W toku postępowania przed tut. Sądem ustalono, iż wnioskodawca J. B. urodzony w dniu (...) jest z zawodu technikiem mechanikiem. Odwołujący od 14 września 1976 roku pracuje w (...) S.A. w W. na stanowisku mistrza specjalnego pociągu ratunkowego. Praca odwołującego polega na usuwaniu skutków wypadków kolejowych. Odwołujący głównie pracuje fizycznie, ale zajmuje się również kierowaniem zespołu i dbaniem o jego bezpieczeństwo. Odwołujący czasami obsługuje podnośniki hydrauliczne oraz dwa żurawie. Pracuje na wysokości do 3 metrów. Do obowiązków odwołującego należy także odśnieżanie stacji oraz wycinanie trawa na torach. (zeznania odwołującego – k.35 – 37a.s., zaświadczenie k. 23 a.e.)

Zgodnie z zaświadczeniem wydanym przez (...) S.A. w W. odwołujący w okresie od 14 września 1976 roku do 31 grudnia 2008 roku (z wyłączeniem urlopu bezpłatnego: 24 stycznia 1977 roku – 24 stycznia 1977 roku i czynnej służby wojskowej: 27 stycznia 1977 roku do 16 stycznia 1979 roku) pracował w warunkach szczególnych w rozumieniu § 4 ust. 3 wykaz A, Dział VIII, pkt. 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. (zaświadczenie k. 23 a.e., bezsporne)

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego z akt sprawy, oraz akt emerytalnych, a także na podstawie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony. Sąd uznał za wiarygodne zeznania odwołującego w zakresie w jakim opisywał wykonywaną pracę, jednak wobec okoliczności sprawy okazały się one nieistotne. Sąd postanowił pominąć dowód z zeznań świadków R. C. i E. K., bowiem mając na uwadze okoliczności sprawy, byłby on niecelowy.

Sąd zważył, że w niniejszej sprawie strony postępowania co do zasady nie kwestionowały materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie budził wątpliwości i był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 1 lipca 2016 roku, znak: (...) nie zasługuje o na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie spór pomiędzy stronami dotyczy stwierdzenia, czy organ rentowy na gruncie spornej decyzji zasadnie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 965) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Dodać należy, iż z wykładni art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika obowiązek zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku. Artykuł ten zawiera dodatkowe warunki, aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz po dniu 31 grudnia 2008 roku, jednak nie określa ram czasowych odnośnie do stażu 15 lat pracy w tych warunkach. Ten okres 15 lat może więc dotyczyć całego okresu ubezpieczenia, jednak co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008 roku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013 roku, sygn. akt I UK 448/12, LEX Nr 1396383).

Zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową zbliżał się do ukończenia 60 lat, legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat. Wnioskodawca spełnia także warunek określony w art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych, albowiem w okresie od dnia od 14 września 1976 roku do 31 grudnia 2008 roku (z wyłączeniem urlopu bezpłatnego: 24 stycznia

1977 roku – 24 stycznia 1977 roku i czynnej służby wojskowej: 27 stycznia 1977 roku do 16 stycznia 1979 roku) pracował w szczególnych warunkach. Jednakże odwołujący pozostaje w stosunku zatrudnienia, tj. nie spełnia przesłanki z art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowy.

Istota sporu w sprawie, pomimo niespełnienia przez odwołującego przesłanki z art. 4 pkt. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, sprowadzała się do ustalenia czy wnioskodawca po 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Podkreślenia wymaga fakt, iż ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę pomostową i przedmiotem zaskarżonej decyzji jest odmowa jej przyznania. Zakres postępowania sądowego wyznacza właśnie treść decyzji. Jak wynika z wyroku Sądu Najwyższego z 1 września 2010 roku (sygn. III UK 15/10; LEX nr 667499) zakres rozpoznania i orzeczenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem zaskarżonej decyzji organu rentowego, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, determinowanego zakresem odwołania od tejże decyzji, w którym ubezpieczony dochodził emerytury pomostowej. Stąd brak było możliwości ograniczenia rozstrzygnięcia do ustalenia okresu wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych, czego wyraźnie domagał się w niniejszym postępowaniu pomimo, iż zakres zaskarżonej decyzji i odwołania był szerszy - dotyczył prawa do emerytury pomostowej.

Niezrozumienie przedmiotowego zagadnienia przez ubezpieczonego wynika z nieuwzględnienia przez niego treści przepisu art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., w myśl którego Sąd ubezpieczeń społecznych oddala odwołanie lub uwzględniając je, zmienia zaskarżoną decyzję i orzeka co do istoty sprawy co oznacza, iż przyznaje żądane świadczenie, bądź nie. **Wykluczone i nieznajdujące uzasadnienia prawnego jest odrębne dochodzenie ustalenia spełnienia jednej z przesłanek (w tym wypadku 15 lat pracy w warunkach szczególnych) do nabycia prawa do danego świadczenia w sytuacji, gdy bezsporne jest niespełnienie innej przesłanki (tu: rozwiązania stosunku pracy), jeżeli wyłącznie kumulatywne wystąpienie wszystkich przesłanek gwarantuje nabycie prawa do świadczenia.** Co do zasady, ustalenia wykonywania pracy w warunkach szczególnych może dokonać w trybie art. 189 k.p.c. wyłącznie Sąd pracy, po wykazaniu przez pracownika interesu prawnego w dochodzonym ustaleniu. Nie odbywa się to tymczasem w drodze postępowania prowadzonego przeciwko organowi rentowemu.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że całokształt postępowania dotyczącego ustalenia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych z tytułu ubezpieczenia społecznego należy do właściwości organów rentowych (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 1976 roku, sygn. akt I PZP 35/76 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1966 roku, sygn. akt I PRN 74/66 - OSPiKA 1967, z. 7-8, poz. 193). Za tym poglądem przemawia treść uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 października 1978 roku (sygn. akt V UZP 5/78, OSNCP 1979, z. 1, poz. 1) w której wyjaśniono, że w postępowaniu o ustalenie wysokości zasiłku chorobowego organ rentowy samodzielnie ocenia okoliczności, od których zależy to ustalenie, oraz uchwały z dnia 8 lutego 1979 roku (sygn. akt III PZP 17/78, OSNCP 1979, z. 7-8, poz. 143) w której podkreślono, że organ rentowy samodzielnie ocenia w postępowaniu dotyczącym świadczeń rentowych, czy wnioskodawca pozostawał w stosunku pracy w rozumieniu przepisów o świadczeniach społecznych z tytułu choroby zawodowej. Dlatego uzasadniony jest pogląd, że ubezpieczony dla uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych zgłasza wniosek do organu rentowego wraz z koniecznymi dowodami do wykazania zasadności tego wniosku. Jeżeli w postępowaniu przed organem rentowym ubezpieczony nie będzie mógł wykazać się zaświadczeniem zakładu pracy, że był zatrudniony w szczególnych warunkach, nie pozbawia to go możliwości wykazania tej okoliczności w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 roku (sygn. akt III UZP 5/85, Legalis) w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Na marginesie należy wskazać, iż w myśl art. 49 ustawy pomostowej wykonywanie pracy w warunkach szczególnych

po 31 grudnia 2008 roku nie jest konieczne jeżeli spełni się warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 ustawy o emeryturach pomostowych, w tym m.in. warunek rozwiązania stosunku pracy.

Reasumując w niniejszym postępowaniu kluczową nie była kwestia wykonywania przez odwołującego pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008 roku, ale fakt nierozwiązania przez niego stosunku pracy. Zakres zaskarżonej decyzji był wyznaczony przepisem art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Skoro zatem ubezpieczony nadal pozostaje w stosunku pracy, nie mógł na tej podstawie nabyć prawa do dochodzonego świadczenia. Stąd zgodnie z treścią art. 217 § 2 k.p.c. i 227 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe ubezpieczonego uznając je za niecelowe.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonego, jako bezzasadne.